

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Es. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ROMANIADAN
Egy évre — — 620
Fél évre — — 320
Negyed évre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3*50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ct
Egy szám — 1*50 ct

1924 március 3 Hétfő

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 51. szám

5684. Adár rison 26

Anagykeresztút előtt

— Külpolitikai figyelő —

Az angol miniszterelnök dodonai válasza arra a kérdésre, vajjon egyetért-e Henderson kollégájával a békerrevizió követelésében, legjellemzőbb keresztmetszetét adja az európai helyzetnek. Még nem lehet beszélni róla nyíltan, még Ramsay Macdonaldnak is homályos szavakba kell burkolnia mond-nivalóit, de már nincs semmi kétség, elérkeztünk a nagy keresztúthoz, ahol dönteni kell: jobbra, vagy balra? Sokan vannak, akik azt mondják, már öt esztendeje vesztéget az emberiség tévóván a keresztút előtt. Most azonban már bizonyos, hogy nem telik el újabb öt esztendő ebben a mozdulatlan állapotban. A kikürtályosodás folyamata megindult és a nép-k lassanként nekivág az utkeresztelésnek. Macdonald dodonai válasza adja a kísérőjezt a sorsdöntő úthoz.

Ezen a héten Belgium lépte át az utválatzóvonalat. A belga parlament óriási szöbbséggel leszavazta Theunis kormányát, amely egy gazdasági szerződés-sel felbonthatatlanul Franciaországhoz akarta kötni Belgium sorsát. A belga parlament vétót kiáltott és Theunis megbukott. Ez a parlamenti szavazás programot adott a jövőre is, amit élénken bizonyít az, hogy Wandervele, a belga szocialisták kitűző vezére máris kijelentette, hogy a szocialisták hajlandók átvenni kormányt. Nincs tehát kizárva, hogy Anglia után Belgium következék és néhány napon belül ott is a munkásság veszi át az ország kormányzását. A belga kormányválság mutatja a legjobban, hogy a népek egyre parancsolóbban érzék a szükségét az elhatározó irányváltozásnak. A belga mentalitás átalakulására igen jellemző, hogy a hadügyminiszter az utolsó hetekben százmillióval csökkentette a katonai büdzsét, mert véleménye szerint Európában hosszú évekig nem szabad háborúra kerülnie a dolognak. De nem ez volt az oka annak, amiért Belgium felszabadította magát a francia befolyás alól. A változást a francia valuta zuhanása idézte elő, amely magával rántotta a mélységbe a belga frankot is. A belga nép látja, hogy új szellők lengenek Európában és nem akar lemaradni az idő szerkeréről. Ez az egyszerű és kézzelfogható magyarázata Theunis bukásának és Wandervele előretörésének.

Vajjon okolni fognak belőle a franciák? A Quai de Orsay politikája tekintetében még mindig nem lehet jóslatokba bocsátkozni. Poincaré-nak ugyan az utóbbi napokban súlyos nehézségei voltak a szenátusban és parlamentben, de távolról sem lehet még megállapítani, hogy Poincaré bukása esetén jobbra, vagy balra fog-e orientálódni a francia politika. Annyira nem lehet ezt tudni, hogy „Daily Herald” szerint például Macdonald azért nem foglalt teljes nyíltsággal állást Henderson békerrevizió politikája ellen, mert ezzel könnyen segíthette volna elő Franciaország katonai diktatúrájának kialakulását. A döntés azonban itt sem késhet soká és valószínű terminusa a tavaszi képviselőválasztás lesz. A bizalom jobboldalon és baloldalon egyformán nagy s a helyzetet csak az komplikálja, hogy a hatalom mégis a reakció kezében van, ami nagyban befolyásolhatja a választás szabadságát és tisztaságát.

Törökországból ugyancsak átalakulás hírért jelenti a táviró. Az a görög forradalmi parlament az egész birodalom radikalizálását akarja megvalósítani és nagyon valószínű, hogy ez rövidesen sikerülni is fog neki. A balkáni többi államaiban is feltűnő nyugtalanság észlelhető. Görögországban új zavargások előestéjén állunk. Az államforma kérdése még mindig nem jutott nyugvópontoz és nincs kizárva, hogy az ese-

mények alkotmányos folyását katonai puccs fogja megzavarni. Egyre jobban kitűnik, hogy Venizelosz kétarcu politikai nem tudta a felzaklatott kedélyeket megnyugtanni s a boszorkányosan ügyes államférfi tekintélye veszedelmesen aláhanyatlott. A kormánynak ma már állandó testőrséget kell tartania Venizelosz körül, annyira nincsen biztonságban testi épsége. Venizelosz két szélsőség ütközőjébe került, az egyik oldalon a monarchisták szorongatják, a másikon a köztársaságiak és minden taktikázás kezd csődöt mondani. A görög nép megunt a forrongást és bizonyosságot akar. A helyzet képe ma az, hogy a köztársaságiak fognak győzni.

A jugoszláv-bolgár konfliktus, ha ideje-

korán nem sikerül elsimitani, komoly európai felforduláshoz vezethet. Belgrádban szokatlanul nagy a harcikedv és minden katonai előkészület megtörtént arra, hogy adott pillanatban egy új vérontás kezdődjék m-g. A balkáni nyugtalanság beszédesen bizonyítja, mennyire szükséges volna, hogy Európában végre lehiggadjanak az események és a nagy nyugati hatalmak ne nézzenek felhuzott ravasszal farkasszemét egymással. Ha Nyugaton konszolidált viszonyok lennének, semmiestre sem fenyegetne oly közelről a balkáni felfordulás veszedelme. Volna aki irányt szabjon és megállítsa utjukban a heveskedőket. Talán ez is mementó lesz arra, hogy a keresztuton vesztelő népek végre döntsenek a jövő felett.

Averescu fuzionálni akar a nemzeti párttal és a parasztpárttal

A néppárt megküldte válaszáat a parasztpárt felhívására. Blokk helyett a néppárt, parasztpárt és nemzeti párt fuzióját ajánlja. A parasztpárt és a nemzeti párt vezetősége közös tanácskozáson szövegozi meg a választ

(Bukarest, márc. 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” jelentése szerint a néppárt ma megküldte a parasztpártnak az ellenzéki blokkra vonatkozó válaszáat. A válasz megállapítja, hogy az ellenzéki pártok most túlságosan el vannak egymástól távolodva ahhoz, hogy hatásos akciót vihessenek közösen keresztül és helyesebbnek tartaná, ha a nemzeti párt, a parasztpárt és az Averescu párt fuzionálnak egymással. A parasztpárt végrehajtóbizottsága ma este ülést tart a választ megvitatása végett. Ugyane tárgyoan tanácskoztak ma a nemzeti párt is és holnap összeül a két párt közös bizottsága, hogy közösen adják meg a választ az avarescanusoknak.

A nemzeti párt egyébként mai ülésén elhatározta azt is, hogy résztvesz a lakbérleti törvényjavaslat parlamenti vitájában, mivel Marzescu törvényjavaslata megengedi az erdélyi tisztviselők és tisztek evakuálását, ami a közigazgatást teljesen lehetetlenné tenné. A parlamenti bizottság egyébként ma kezdi meg Marzescu igazságügyminiszter elnökletével a lakbérleti javaslat megvitatását.

Ludendorff a rendőrséget vádolja a vérontásokért

Hitlerék Kahrre, Lossowra és a rojalistákra hárítják a hazárdulás vádját. Németországban részben megszüntették a statárnumot

(Berlin, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A katonai kivételés állapot felfüggesztése alkalmából Severing porosz belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben hatályon kívül helyezi a hadvezetőség főnökeinek, Seeckt tábornoknak a kommunista és a fajvédő szabadságpártra kimondott tilalmát. A két párt katonai és harci szervezetei azonban továbbra sem működhetnek.

München, március 1. Harmadnapja tart már a Hitler-pör tárgyalása, amely bővelkedik a szenzációkban. A mai napon Kriebel ezredet hallgatta ki a bíróság. Az ezredes súlyosan kompromittáló vallomásában elmondotta, mikor Lossowot a kormány a bajor hadsereg fővezérévé nevezte ki, a tábornok nyíltan hirdette, hogy

Berlin ellen akar vonulni.

Amikor a puccsvezérek csapatai a királyi palotához vonultak, töltetlen fegyverekkel marsiroztak. A menet élén Ludendorff, Weber, Hitler és ő mentek. Ekkor került valahonnan elő a rendőrség és tett váratlanul lövéseket. A felelősség tehát a véres eseményekért egyedül a rendőrségre hárul.

Kriebel ezredes után Ludendorff kerül sorra, aki előre készült vallomására, mely negyvenhat gépirásos oldalra terjed. Vallomása súlyos vádakot tartalmaz Kahr, Lossow és Faulhaber bíboros ellen, akiket azzal vádol, hogy

Bajcroszágot el akarták szakítani a birodalomtól.

A tárgyalás előtti napon az a hír terjedt el, hogy Ludendorff vallomásának idejére zart tárgyalást rendelnek el, mire Ludendorff vallomását a reggeli lapokban közölte. Münchenben továbbá attól tartanak, hogy a vádlottak érdekében puccs készült, miért is az őrséget megkettőzték. Ludendorff a vallomásában mindenekelőtt a bajor országos véderő felesketésének a kérdésével foglalkozott. A bajor véderőt ugyanis

akkoriban Kahr és Lossow nem a birodalomra, hanem Bajcroszágra eskették föl. Emiatt súlyos konfliktus is keletkezett Bajorország és a birodalom között. Ludendorff kijelentette, hogy a bajor véderőnek ilyen felesketését

zendülésnek tekinti a birodalom ellen,

bár a weimari alkotmányt nem akarja védelmezni. A marxista és kommunista eszmevilág, valamint a zsidók ellenfelének vallja magát, de ellenfele a katolikus centrum politikájának is, amelynek következtében Felsőszilézia lengyellé vált. Ludendorff azután elmondotta, hogy mi birta a vállalkozáshoz való csatlakozásra.

Az erőtlén Németország megteremtése és a protestáns Poroszország szétzúzása annak az ultramontán politikának a folyamánya, melynek képviselője Erzberger volt. Maga a Vatikán is ném-tellenes álláspontot foglalt el. Nemzeti akarat nélkül

Németország menthetetlenül elveszne.

Ezekből a megfontolásokból kiindulva csatlakozott a fajvédő mozgalomhoz. Az Oberland-szövetségben helyet foglaló barátaival és Hitler nemzeti szocialistáival együtt mindinkább arra a meggyőződésre jutott, hogy Németország csak a német munkásság egységessé tételével juthat szabadsághoz. Örömeinek adott kifejezést afölött, hogy Weberrel és Hitlerrel megismerkedhetett. Kijelenti, hogy még mindig monarchista. Nézete szerint a bajor főállambizottság megteremtése és Kahrnak főállambizottsá váló kinevezése súlyos alkotmányszegés volt.

A puccs végrehajtásának megkezdéséről nem tudott, hanem november tizedikén váratlanul felhívták lakásán azzal, hogy a Bürgerbräuban sürgősen szükség van jelenlétére. Mikor odaért, már

Hitler csapatai vették körül az épületét, bent az épületben pedig egy szobában Hitlerék

kapacitáltak Kahr, hogy csatlakozzék az akcióhoz, amelyet több ízben megbeszéltek vele, de amelynek megkezdéséről ő se tudott. Kahr kezdetben kijelentette, hogy nem csatlakozhat az akcióhoz, később azonban elhatározta, hogy részt vesz benne. Ludendorff jelenlétében semmiféle kényszer sem gyakoroltak Kahrra és miniszterársaira, később azonban azt a benyomást szerezte, hogy Kahr nem jár el szabadon.

Különösen hangsúlyozta Ludendorff, hogy Kahr, miután a szavát már megszegte, nem közölte, hogy nem fogja betartani ígéretét.

Kahr nem cselekedett becsületesen

és meghazudtolta kézszeritását. Ludendorff ezután leírta a Feldhernhaleban történt összejuttközést és azt állította, hogy ott hirtelen az országos rendőrség jelent meg és támadott. Az egész gyilkos orvátadás volt, amelyért a rendőrség viseli a felelősséget.

Az elnök kérdésre még kijelentette, hogy a fajvédő mozgalmat az északi hazafias szövetségre támaszkodva akarta keresztülvinni s akciója hatalmas tüntetés lett volna minden erő-zak nélkül.

.....
Elhalasztották a magyar devizaforgalom felszabadítását. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a kormány úgy tervezte, hogy a devizaforgalomnak bankközi viszonylatban való felszabadításáról szóló rendelet még ezen a héten megjelenik. A rendelet kibocsátása azonban elmaradt. Az elhalasztás okairól beavatott helyen kijelentették, a devizaforgalom korlátozásainak elintézése tekintetében az a cél, hogy a devizaközpont kizárólag irányító és ellenőrzőszervvé alakuljon át, amely különösen három irányban fogja tevékenységét kifejtetni. Ellenőrizni fogja a koronának külföldre való kiadást, illetőleg ezt csak a devizaközpont által kiadható különleges engedélyhez fogják kötni. Ügyelni fog a devizaközpont arra is, hogy külföldieknek koronahitelt egyáltalán ne adjanak, amivel mindenféle esetleges korona-kontreminációt kíván megakadályozni. Harmadik irányú tevékenysége a devizaközpontnak az lesz, hogy devizára és valutára semmiféle kölcsönt ne lehessen adni. Ez az intézkedés a spekuláció ellen szolgál védelméül. Mielőtt azonban erre a helyzetre rátérhetne, a pénzügyi kormány az érdekeltek kívánságára való figyelemmel és fontos szociális szempontokból biztositani akarja a közönséget és a piacot minden ilyen természetű és túlságosan gyors intézkedés káros jelenségeitől.

Ujabb vádak „ama bizonyos tőke“ ellen

A „Vitorul“ belső anarchia szításával vádolja „ama bizonyos tőkét“ és az ellenzéki pártokat. Constantinescu miniszter a kamara elé terjesztette a kommercializációs törvényjavaslatot. Megválasztották a lakbérleti törvényjavaslat bizottsági tagjait. A kormánypárt módosítási javaslatot a lakástörvényhez

(Bucuresti Bukarest, márc. 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi politikai körök ma is élénken kommentálják a parasztpárt politikai csapdáját, amelybe az avatlan kormánypárti politikusok öntudatlanul beleestek. Az ellenzéki lapok elégtétellel regisztrálják a kamara tegnapi ülésén történeteket és erőlyesen követelik a kormánytól, hogy álljon helyt a szavának és járjon el az ország hitelét rontó broszura szerzői ellen, akik, amint tegnap kiderült, nem mások, mint a jelenlegi pénzügyminiszter és a külügyminiszter.

Végleg meghiusult az ellenzéki blokk

A kormány hivatalos lapja ezzel szemben teljesen megfélekedett a tegnapi történetekről és már nem emlékszik arra, hogy még néhány nappal ezelőtt ő követelte a lehangosabban az ismeretlen röpiratszerzők kinyomozását és súlyos megbüntetését. A politikai életnek ezt a fejzetét a „Vitorul“ a maga részéről lezárta és hogy a közvélemény figyelmét elterelje erről a kérdéstről, másról beszél. Az ellenzéki blokkról beszél, amelynek a megalakulása szerinte végleg meghiusult.

A röpirat körül keletkezett parlamenti és sajtókampány, valamint az ellenzéki blokknak a „Vitorul“ szerinti meghiusulása között az az összefüggés, hogy az ellenzéki blokk meghiusulásának kommentálásában közben a „Vitorul“ egyes publicisztikai lendülettel az „anumitá finanté“ ellen intéz attackot.

A lap szerint a különböző ellenzéki pártokat „ama bizonyos tőke“ finanszírozza. Ennek a tőkének a céljait szolgálta volna az ellenzéki blokk is. Az „anumitá finanté“nak ugyanis anarchiára volt szüksége, hogy jobban tudjon a zavarosban halászni. A „Vitorul“ ugyilátszik azt is elfelejtette, hogy az „anumitá finanté“ ellen néhány nappal ezelőtt hangoztatott vádja visszafelé sült el és újra vádaskodik, hátha ezuttal több szerencsével.

Parlament előtt a kommercializációs törvényjavaslat

A kamara tegnapi ülésén Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter benyújtotta

az állami vállalatok kereskedelmi alapokra fektetéséről szóló törvényjavaslatot.

Stefanescu a katonai fogyasztási szövetkezeteknek és tiszti műhelyeknek bajait teszi szóvá. Draghici a vidék petróleumellátásáról beszél. Constantinescu miniszter megnyugtatta, hogy erről külön törvény fog intézkedni. Banu a nyugdíjasokért emelt szót és kéri az új nyugdíjtörvény mielőbbi benyújtását. A kamara tagjai azután a szekciókban foglalkoztak a benyújtott javaslatokkal és megválasztották a lakbérleti törvényjavaslat bizottsági tagjait.

A szenátusban Botez kérdezi a kormányt, milyen intézkedéseket tesz azon bank ellen, amely az ország jóhírnevét külföldön rontja. Cocias szintén erről a kérdéstről beszél és kifejti, hogy erre a külföld felvilágosítása céljából annak idején szükség volt, mert az Averescu-kormány akkor csinálta a Syndex-féle tizletet és a CFR-t magánkézre akarta juttatni. Ezután a szenátus megszavazta a hadsereg reorganizálásáról szóló törvényjavaslatot.

Részvénytársaság a lakáshiány enyhítésére

A kormánypárt tegnapi értekezletén Disescu javasolta, hogy a lakáshiány enyhítésére alapsanak egy részvénytársaságot, amelyben helyet foglalnának a lakók, háztulajdonosok és az állam, amelynek célja lesz a lakások megszerzésének megkönnyítése és a perifériákon olcsó lakások építése. Az értekezleten Gussi kérte, hogy az új törvény ne csak a hadi, hanem az összes özvegyeket vegye védelmébe.

Mosoi szenátor előterjesztette a háztulajdonosok kérését, amelyben az üzletberek nagyobb emelését és a felmondására megállapított határidőnek 6 hónapra való leszállítását kéri. Bradisteanu és Balanescu továbbra is a járásbírók illetékességét kívánják fentartani, Mavrodi pedig kéri, hogy a törvény ne terjedjen ki az 1920 óta szabad megegyezés útján bérelt lakásokra.

Az igazságügyminiszter kérte a felszólalókat, terjesszék be írásban javaslataikat.

Ha mindennap imádkozunk Cionért, áldozunk is mindennap Cionért a Keren Kajemetre.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meir Aaron Goldschmidt
 Kilencedik fejezet

— Meggyött a Bendixen! — Kiáltott Léwy Gröndalnak, mikor korán reggel találkozott vele az Oestergad-on.

— Na, hát ezért ugrálsz ilyen galoppban? Mikor érkezett meg?

— Tegnap délután nálam volt és keresett engem. Most hozzá megyek. Gyösz velem? Itt lakik a szállodában.

— Hja, ha egészen bizonyos volnék benne, hogy meg van borotválva — mer' hiszen egy csókot csak kell adni neki?

— Nem, én éppen most határoztam el, hogy úgy fogok csinálni, mintha nem is lett volna távol. Nagyszerű dolog lesz, ha majd belépünk és ahelyett hogy nyakába borulnánk, egész hidegen jónapot kívánunk.

— Nagyszerű! — Velel megyek!
 — Később aztán még mindig csinálhatunk tiszteletre egy kis ricsajt a klinikán, hogy hidegségünket jóvátegyük.

— Igen, igen! Kiváló ötleteid vannak máma!

— Előre is örülök, hogy milyen pofát fog vágni! Még jó, hogy te is ott leszel, mert máskülönben alighanem mincjárt arról a históriáról beszélünk, — a Fangel Thóráról — hiszen emlékszel rá, — menyasszonya volt.

— Hjah, — ki ne lett volna fiatal korában ifju és bohó!

— Bölcsen beszélsz, akárcsak egy könyv.

— Na... van-e itt valami portás féle? — Nem, hadd csak, itt a táblán már ki van írva... Bendixen, 54. szám. Helyes. Most még szedd méltó ráncokba nagyrahitott ábrázatot. — Készen vagy vele?

— Hallod-e csak Léwy, most jut eszembe: hiszen alapjában véve mégis csak szerettem ezt a Bendixent, mikor még idehaza volt. Ugy gondolom, mégis csak helyén volna, mikor benyitunk hozzá, hogy becsületesen kezét szoritunk vele, sőt esetleg képen is nyalhatjuk, ha már éppen meg muszáj lenni. Elvégre utólag megtörtülheti az ember a száját.

— Uram irgalmazz! — még azt kell hinnem, hogy kezdél szentimentális lenni!

— Azért még nem kell ilyen alávaló dolgokkal meggyanusítani: most már csak azért is bemegyek és olyan pofát fogok vágni, mintha egyszerűen fel akarám falni!

Léwy anélkül, hogy a „szabad“-ra várna, felrántotta az ajtót és belépett. Gröndal nyomon követte.

Jákob felülözve fektött az ágyon és aludt. Az asztalon egy gyertya állott, mely élyen beleégett a tartójába. Lángja már haldokolva lobozott a hosszú üszkös kanócon.

— Mi a manó, hol lehetett ez az ember az éjjel? — csudálkozott Léwy.

— Hiszen ágyban fekszik, nem látod? Azt hiszi, hogy még mindig Polyákországban van, — de most már tudom, hogyan tihetünk rajta anélkül, hogy ellentállást kísérelhetne meg: te lefogod a kezét, én meg a lábát kapom el...

— Nem, az gyáva dolog volna az elleniséget alvás közben legyürni. Hagyjuk inkább, hadd aludja ki magát. De hallod-e, nem szaladnál át a klinikára, — addig rendezhetnél egy gyöngé kis reggelit. Én meg majd itt maradok amíg fölébred.

— Legjobb volna, ha így ki lehetne öt cipelni és csak az ivászatnál fölébreszteni, üvegcsörömpöléssel és kocintással. Akkor mégis csak el lehetne valahogy hitetni vele, hogy nem is

volt távol tőlünk! — Gröndal visszáz, téged homlokod csókolta a múzsa! Az ezeregyéjszaka legszebb meséjén kotlász óh poeta!

— Igazán azt cselekszem? — kérdezte Gröndal — na, akkor már megyek is!

Alig hogy elment, Léwy fölhuza az ablakredőnyöket és eloltotta a gyertyát. Egy ideig az ágy szélén ült és hosszan nézte Jákob halovány elkínzott arcát. Jákob álmában lóhajtozni kezdett. Most aztán Léwy rákiáltott.

— Bendixen, Bendixen! — szölongatta előbb csak halkan, aztán mind hangosabban, utoljára aztán vállon ragadta és rázni kezdte.

— Állj, ki vagy! — kiáltott Jákob és fölpattant.

— Jóbarát! Apai ágon magam is polyák!

— Léwy! — ujongott ki a kiáltás Jákoból és leugrott az ágyból, — te vagy az?

— Hát ki más volna? Ki más állna itten egy egész átkozott órahosszat és rázná az újrameglelt barátot?

— Álom volt ez? — mondotta Jákob és szemeit dörzsölte.

— Mi? Hogy ráztalak? De már akkor kutyáliter eleven egy álom volt.

— Igen — és irtozatosan eleven álom volt. Léwy hallgatott és ránézett.

— Léwy! — mondotta Jákob és megragadta két kezét, — hát ujrálátjuk egymást! — Mostan aztán seukim sincs a világon, csak te!

— Senkid? Hát hol vagy te magad? Vagy talán elveszítetted magadat Lengyelországban?

— Nem, de most már senki sincsen a világon, akivel törödnék, csak te.

— Komolyan mondod ezt?... Még ő se, a...?

— Ne említsd a nevét! Nem akarom többé a nevét hallani!

(Folyt. köv.)

Bákiruhákat minden árnyalatban fest, tisztit Czink

Ez történt...

A póruljárt csillagász. Bal Evan Ezra, a híres csillagász, tudományokban gazdag, de anyagiakban nagyon szegény ember volt. A felesége halála után minden idejét az égbolt titkainak kifizetésére fordította és nap-nap után estétől reggelig tanulmányozta a csillagok járását, amiből hozzáértő ember előre meglátja az emberek sorsát. Egy éjjel meglátta az egyik csillagban, hogy messze tőle lakik egy özvegyasszony, akire nagy szerencse vár.

A szegény csillagász senkinek sem szólt a felfedezéséről és elhatározta, hogy az asszonyt, mielőtt még a szerencse elérné, feleségül veszi és így ő is részese lesz a szerencséjének. Ugy is tett. A lakodalmát követő éjszakán megkereste a felesége szerencsecsillagát és megkönnyödve olvasta ki a csillagképből, hogy a felesége a szerencsét már el is érte...

K. Etus, Sighet

A szótartó. Reb Mechel nagyon szegény volt és koldulástól tartotta el az egész családját. Egyszer aztán férjhez adta az egyik lányát egy szegény bőcherhez. Esküvő előtt a vőlegény megkérdezi az apósától, hogy tulajdonképpen miből fognak élni?

— Nézd fiam, — feleli az após — régi szokás szerint három évig a házamba veszek és ugyanazt a kosztot fogod enni, amit én, majd aztán valahogy csak meglesztek.

Esküvő utáni napon reb Mechel szokott koldulási körútra indult és magával vitte fiatal vejét is. A jószívű emberek — mit tehettek volna egyebet — az öreg koldus vejét is el-látták étellel, de kikérték maguknak, hogy más-kor is vendéget hozzon magával.

— Bocsánat, — felelte reb Mechel indignálódva — ez a fiatalember a vejem, akinek megígertem, hogy három évig ugyanazt a kosztot kapja, amit én. Hát csak meg kell tartanom a szavam.

Kirschenbaum József, Erzsébetváros.

Mörlve de malke. Szombat este a hitközség egyik korifeusa meghívta magához az előkelőségeket egy csésze teára. A meghívottak között történetesen volt egy zsuroriságáról közismert nábob, aki hat kokocaukrot rakott a teájába, míg a többiek ötlettel megelégedtek. A házigazdát, aki ezt észrevette, nagyon bántotta a dolog és meg is kérdezte az illetőt, hogy ott-hon is olyan bőkezű szokott lenni?

— Otthon? Az más! De idegenben nem lehet disznó az ember! — válaszolt a világ legtermészetesebb hangján a kérdező.

D. Jenő, Beclean

Gazdag nagylelkűség. A gazdag ember egy udvaron lakott a szegényemberrel. Egy szép napon a gazdag ember férjhez adta a lányát. Nagy esemény volt és mindenki boldog volt, ha jelen lehetett az esküvőn. A szegény reb Chajem is biztosra vette, a házigazda őt is megüdvözteti azzal, hogy meghívja a vacsorához s ebben a reményben az egész napot átkoplatla a nagy várakozásban. De a nagy zür-zavarban az örömapa bizony megfelejtkezett a szomszédjáról. Telt-múlt az idő, már este lett és reb Chajem a csalódottság keserűségével fogyasztotta el a maga szerény vacsoráját, aztán nagybusan alomra tért. De nem sokáig aludhatott, mert valaki hirtelen erősen megzörgette az ablakát. A szegényembernek fel-villant a szeme örömeiben. Hát mégis eljötték érte és őszintén sajnálta már, hogy megvacso-rázott. De azért tőle telhető gyorsasággal ma-gára rántotta ünneplő ruháját. Az öltözködés azonban mégis lassan mehetett, mert kün-n mégint megzörgettek az ablakot és a gazdag örömapa türelmetlenül szólt be:

— A giten Abend reb Chajem. Aber kimen sie schojn die Lewone mechades sein!

Márton Endre, Aiud

Katonai forradalom fenyegeti Görögországot

Erőszakkal akarják kényszeríteni a kormányt az uralkodóház detronizálására. Senki sem hallgat már Vazilozsra. Athénben újabb zavargásoktól tartanak

(Athén, márc. 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A görög főváros új zavargások előtt áll. Hir szerint Hadgikiakos admirális, a flota parancsnoka és Kondillis tábornok, az athéni helyőrség kommandása, élére akarnak állni a hadseregnek és erővel kényszeríteni a kormányt a dinasztia azonnali detronizálására és a köztársaság proklamálására. A forradalom kitörését minden pillanatban várják.

Lapjelentések szerint az athéni katonai liga a szalonikii helyőrséggel együtt elhatározta, hogy valamennyi tiszt beadja lemondását a kormánynak a dinasztia kérdésében tanúsított magatartása miatt. Ezt ultimátum kíséretében tennék, amelyben felszólítják a kormányt politikájának megváltoztatására. A katonai liga újból kezébe akarja venni a kormányt. Vazilozs elvesztette minden befolyását a tisztikar felett.

Felosztják a belga parlamentet

Brüsszel, március 1. A kormányválságra vonatkozólag a lapok lehetségesnek tartják, hogy a parlament feloszlatják és Theunis kap újra megbízást kormányalakításra.

Az orosz-román tárgyalások

Bukarest, márc. 1. Az orosz-román tárgyalásokra kiküldendő delegáció elutazása előtt, kedden március 4-én még egy ülést tart a miniszterelnök elnöklétével.

Verekedés a francia kamarában

Páris, márc. 1. A francia kamara interpellációs napján olyan jelenetek játszódtak le, melyek eddig ismeretlenek voltak a francia parlamentarizmus történetében. Az ellenséges pártok egymásra támadtak s valóságos ökölcsatát vívtak a parlamentben. Nem egy-két képviselő verekedett, hanem egész politikai táborok intéztek rohamot egymás ellen s a képviselőház verekedő, kavargó vásárhoz hasonlított. A botrányra Léon Daudet-nak, a francia rojalisták vezérének beszéde adott okot. Daudet hevesen megtámadta Painlevé volt miniszterelnököt 1917-ben az Action Française-zel szemben tanúsított magatartása miatt. Painlevé azonnal szót kért, hogy feleljen Daudet-nak. Daudet és hívei rendkívül izgatottan fogadták Painlevé beszédét és nemskára folytonos felkiáltásokkal zavarták. Mindkét párt kölcsönösen igyekezett egymást a beszédben megakadályozni. Painlevé nagynehezen szóhoz jutott, de azonnal félbeszakították. Magne képviselő egyszerre csak feléje kiáltotta:

Kommunista összeesküvést fedeztek fel Magyarországon

Moszkvából irányították a mozgalmat. Lefoglalták Kun Béla leveleit. Egerben volt a mozgalom központja

(Budapest, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hetekkel ezelőtt megtudta a rendőrség, hogy különösen a Csehszlovákia felőli határ-széleken kommunista röpiratokat és újságokat csempésznek be Magyarországra. Egész sereg rendőrtiszt és detektív utazott ki a gyanús részekre és egyhónapi nyomozás után megállapították, hogy a moszkvai kommunista központnak

egész Középeurópára kiterjedő összeesküvésére jöttek rá.

A rendőrség megállapította, hogy a mozgalmat részben a magyarországi munkásság köréből származó vezeték közvetlen irányításával szervezték, de a munka megkönnyítésére a moszkvai központ cseh és orosz agitátorokat csempészett be Magyarországra.

A nyomozás legnagyobb jelentőségű eredményének tartják, hogy sikerült megállapítani, a szervezkedést közvetlenül Moszkvából irányították. A szovjetek végrehajtóbizottsága cseh és tót agitátorokat, valamint orosz

titkos megbizottakat küldött álnéven és hamis utlevéllel

az országba. Ezek az agitátorok a felvidékről szivárogtak be és elárastották Miskolc és Sátor-aljanj hely környékét. Ugy a kiküldöttek, mint a szervezkedés magyarországi vezetői dollárban kapták a fizetésüket a végrehajtóbizottságtól, amely ezenkívül is óriási összegeket bocsátott rendelkezésükre a tervszerű agitáció és propaganda céljaira. A rendőrség elfogta a moszkvai vezetőség több levelét, amelyekből kiderült, hogy a magyarországi kommunisták

közvetlenül Kun Bélának irányítása alatt állottak,

aki a végrehajtóbizottság tagja. Sikertől el-

— Canaille! (Csöcselék!)

Leirhatatlan tumultus keletkezik erre. Az elnök Magnet rendreutasítja. A két párt egymásnak ront s a teremőrök nem képesek megakadályozni, hogy a képviselők közt tettelegességre ne kerüljön a sor. Chaussy képviselőt egy padnak lökik, úgy hogy a homlokán megsérül. Az elnök végül is felfüggeszti az ülést kitrített a karzatokat. Az ülést csak félórával később tudták újból megnyitni. Magne képviselő ekkor bocsánatot kért Painlevétől s kijelentette, hogy a canaille kifejezéssel nem őt akarta illetni. Painlevé a kijelentést tudomásul vette.

Németország katonai ellenőrzése

Berlin, márc. 1. A londoni lapok szerint valószínű, hogy Franciaország elfogadja az angol javaslatot, mely szerint a katonai ellenőrzőbizottságot garanciás bizottság váltja fel Németországban és ennek a bizottságnak a költségeit nem a németek, hanem a szövetségesek viseljék.

Franciaország is tárgyalásokat kezd Oroszországgal

Prága, márc. 1. Moszkvai jelentés szerint az orosz-francia tárgyalások nemskára megindulnak és főleg a háborúelőtti orosz adósságokra fognak kiterjedni. Angliával szemben, mint ismeretes, Oroszország elismerte kártérítési kötelezettségét, ezzel szemben azonban a moszkvai kormány most bizottságot alakított az antant által támogatott ellenforradalmak károsultjainak összeírására, akiknek követeléseit Franciaországnak is akceptálnia kell.

fogni Kun Bélának is néhány levelét, amelyek magyarországi megbizottainak szóltak.

A rendőrség kezében lévő iratok nyilvánvalóvá teszik, hogy hasonló nagyarányu szervezkedés indult meg más országokban is a moszkvai végrehajtóbizottság kezdeményezésére. Ezért a prágai, bécsi és berlini rendőrség is megindította a nyomozást. A budapesti rendőrség megállapította, hogy Kun Béla magyarországi

megbizottja egy orvostanhallgató volt,

akit letartóztattak. Elfogatásakor a rendőrség az orvostanhallgatónál kompromittáló iratokat foglalt le, amelyekből kiderült, hogy megbízottja volt, nemcsak Magyarországon, hanem Németországban és Ausztriában is megszervezni a kommunistákat. Főleg földmunkások és kubikusok között fejtett ki propagandát az orvostanhallgató, aki Eger környékén maga is beállott béresnek, hogy munkáját zavartalanul végezhesse. Megállapította a rendőrség, hogy Moszkva megbizottai már az elmúlt nyáron

aratósztrájkot akartak rendezni,

sőt a tulzó ébredők megnyerésére pogromot terveztek a Duna—Tisza között. Az orvostanhallgató, amikor bekísérték, öngyilkosságot akart elkövetni, de terve nem sikerült.

Ezenkívül letartóztatta a rendőrség a mozgalom főirányzóját, Pogonyi Antal hírlap-író, akiről kiderült, hogy Oroszországban sokáig szolgált Kun Béla mellett, akivel bensőséges viszonyt tartott fenn.

Megtalálták nála Kun Béla több levelét

és Kun Bélához írott leveleinek másolatát, amelyekből kitűnik, hogy Pogonyi két évvel ezelőtt jött el Oroszországból és Kun Béla megbízásá-

ból előbb Berlinben, majd Düsseldorfban agítált, azután Magyarországra jött, ahol Egerben telepedett meg. Csakhamar sikerült bejutnia az „Igaz Szó” című egri újsághoz, ami elég szabad időt hagyott neki arra, hogy kitartó agitációval több nyívet szerezzen a kommunizmusnak. A szervezést hólabda-randszerrel folytatta, vagyis kioktatott három-négy embert, akik aztán egyenként ugyanannyi újabb tagot szereztek a moz-

galomnak. Letartóztatásakor Pogonyi tagadott, ezzel szemben a terhelő bizonyítékok egész sora gyűlt a a rendőrség kezébe, úgyhogy beismerő vallomása rövidesen várható. Tegnap egy őrizetlen pillanatban Pogonyi is öngyilkosságot kísérelt meg. Felvágta az ereit, de tettét idejekorán észrevették. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy a mozgalom székhelye Egerben volt.

Párisi figurák

Krausz a hindu, Tolsztoj gróf, prince Szergej
(Harmadik, befejező cikk)

(Páris, március 1. Az Uj Kelet munkatársától.) Ahol ezekkel az emberekkel leggyakrabban lehet találkozni, az egy nagy kávéház a Boulevard Montparnasse és a Boulevard Raspail sarkán, közvetlenül a Vavin-tőrdalatti állomás előtt. Itt, ebben a mindentéle színekkel megvilágított bohémnyán gyűlnek össze este kilenc órától kezdve Páris leg-lehetősebb alakjai, a legfurább figurák itt gubbasztják át éjszakájukat, itt vannak a legnagyobb-haju emberek, a legösszecsapottabb pofák, ez itten a legkétesebb egzisztenciák gőzfürdője, itt áztatják ki magukat a tea- és a grog-párákban a világ mindenféle bajaitól. Kezdve attól, hogy volt hercegek dugják ide be az orrukat, egészen le a legutolsó vörös-sálós apacsig, a disztollas metreszektől az esténként külön e célra levasalt szoknyájú és átalakított kalapu masamódokig, de meg ezenfelül az eszmei szélsőségek mindenféle képviselőjétől az eszmeitlenség és elvetlenség prostituáltjait: a beteg Európa minden hámladékaival itt lehet találkozni, ez az egész Rotonde nem is egyéb, mint egy nagy hámlasztókemence, ahová Európa testéről minden halálraítelt behámlik.

Most tessék elképzelni! Micsoda ember lehet például az a hindu, aki állandóan ugyanannál az asztalnál, fején vastag, fehér turbánnal ül, akinek indiaira hegyezett kecskeszakálos arca van és csak-ugyan valami úkműkös nyelvet is beszél, de akinek így szoktak odaköszönni az ismerősei:

— Jóestét Krausz ur.

Majd lefordultam a székekről, amikor halottam. Az ördögbe, dehát megőrült! Egyáltalában micsoda haszna van neki ebből a turbánból, ebből a mesterségesen nyuzott pofájából, ebből a kipécézett pár szőrből az állán, nem tudtam megérteni: mániaja, vagy jövedelmi forrása-e ez neki, tény az, hogy élémképzelve a kedves öreg Krausz Náthán bácsit Nagytapolcsányról, caupa dűfivel tudtam csak nézni erre a nagy, kamasz, „hindu” fiára.

Magamhoz kérttem a Rotonde tulajdonosát és információt kértem tőle.

— Mondja, csakugyan hindu?

— Miért érdekli uraságát?

— Én most éppen könyvet írok az egzotikus emberekről. Ha tényleg hindu volna, igen megköszönném Önnek, ha volna szíves és...

— Ön azt akarja, hogy megismertessem vele! Az nem megy ám olyan könnyen! Ez a vendégünk rendkívül zárkózott és csak néhány kebelbéli ismerőse az, akikkel...

Helyben vagyok, gondoltam. Krausz ur szerződtette van a tulajdonostól arra a célra, hogy minden este itt üljön és színt kölcsönözzön a kávéháznak. Ugyanezért van ő itt, amiért egy másik sarokban egy vörösfezes fiatalember ül és amiért egy slátrókos marokkói minden órában keresztülmegy a termeken és mindenfelé néz, mintha keresne valakit.

Nézek Krauszra: mosolyog, de olyan mereven, mint egy bálvány. Azután, látom, megfogja az egyik kezét és a másik kezével átteszi az egyik térdéről a másikra. Kizárólag mértani szögbe mozog.

— Ha Náthán bácsi ezt látná! — gondolom.

De Krausz csak rakja a lábait maga alá, csak vicsojtja a fehér fogát, csak ingatja a fehér rongyot a fején és csak nézi a nőket, olyan fagyasztoan, olyan dermesztően, ahogy a faistenek néznek a Gangesz mellett.

Végül megtudtam, nem is budapesti. Egyáltalában nem is magyarországi. És egyáltalában nem is zsidó. Annyi tény, hogy Krausz nélkül, de valahonnan Németországból való. Az ismerősei, akikkel beszélgetni szokott, szintén „hinduk”, de más kávéházakban és csak bizonyos napokon. A Rotonde tulajdonosa azonban nagyon meg van Kraussal elégedve, mert a Párisjáró külföldi riporterek a Rotonderől szóló beszámolóikban azóta, amióta Krausz oda van szerződtetve, ezt a szót használják: „egzotikus”. Egyébként erről magam is meggyőződtem azokból az angol és amerikai lapokból, amelyeket a kávéház könyvtárában őriznek és amelyekben pirog ceruzával vannak megjelölve a Rotonderől szóló cikkeik.

Az bizonyos: a régi bohém Páris meghalt. Ami most van benne bohémiség, az mesterséges és megfizetett. A Rotonde tulajdonosa egyik gyenge pillanatában be is valletta: üzlet.

Az azonban vér és valóság volt és le volt származva jónéhány évtizedről, egy igazi orosz községből, Jasnaja Poljanából volt leszármazva és az arca is eredendően szétlapított volt, bizony: igazi tatárarc volt és az orra úgy be volt alul nyomva és kék, szláv szeméi voltak — ezt az ember már nem a tulajdonos ültette ide mellém, ha hiszem, ha nem, ez itt Tolsztoj gróf, a híres mezei munkásnak és írónak: Tolsztoj Nikolajevics Lévnek a fia.

— Ön tehát itt van... — mondom.

Az ördög tudja miért kérdeztem éppen ezt.

Hiszen ott ült egészen a közlemben, ha akartam volna, meg is foghattam volna a jó keshedt combját, de úgy nyázott a szája, olyan bárgyun nézett a szemé, hogy nem tudtam magamnak bebeszélni, próbáltam, de képtelen voltam bebeszélni magamnak, hogy én most itten Tolsztoj Nikolajevics Lév egyenes és első leszármazottjával ülök egy pamlagon, amikor nekem ez az ember, ez a Tolsztoj ilyeneket susog a fülemben: — ma este lemegyek a bányához, Dimitrijhez... tudja, neki barja van... kitűnően lehet ott inni és nagyszert nők vannak... hehe, micsoda nők, — akkor most tessék nekem próbálni megparancsolni, hogy én elhagyjam, hogy ez az ember itt attól a másikat embertől való, aki a Kreutzer-szonatában megcsomósította a ledér nők és a ledér férfiak iránt felgyülemlett utálkozását, higgyem el, hogy az, aki még ilyeneket is mond: — kiváló barátom nekem Dimitrij Pavlovskij nagyherceg, a cár unokaöccse, ... nagyon szeretem, mert megölte Rasputint és mert harmincöt éves, és mert lányos... — ezek után legyen én meggyőződve arról, hogy ez egy igazi Tolsztoj, boruljak rá a ráncos kezére és csókoljam meg, vagy tiszteljem valamilyen egyéb formában benne azt, hogy öneki testi köze van ahhoz, aki a Háboru és Békét, a Feltámadást, a Karenin Annát alkotta.

Alighogy kiléptem a Rotondeból, belekerültem egy háromszögbe. Az egyik ponton egy kollégám, a másik ponton én és valdánk szemben egy ismeretlen fiatalember. A kollégám szétjárja a karjait.

— Ah, hercegem!

Gzorsan forgatni kezdtem a fejemet. Kinek az ördögnek köszön ez. A rongyos és kopott idegen itjün kívül senkit nem láttam a közelben.

Éppen ez azonban, ez a rongyos jankó vesi magának a bátorságot és van potája, hogy ő is kitarja a karját és valami fura gráciával nekirontson a kollégámnak és a keblére ölelje.

— Mily jó, hogy találkozom Önnel...

— Valami kívánsága van herceg? — kérdezi kollégám udvariasan.

Erre a herceg a kollégám füléhez hajol és sug neki valamit. Amire ez történik: kollégám be nyúl a zsebébe és kivess belőle husz centimest. A herceg sietve elkapja és a kabátjában valami mélyedésbe slyasztja. Én nézek a földre, hol fog kiesni a pénz, olyan rongyos ez az egész ember.

— Maga még nem ismeri a herceget? — fordul hirtelen hozzám kollégám — ... Ha a herceg megengedi...

A fiatalember nyújtja a kezét:

— Prince Szergej.

— Örvendek — mondom. — Csak félek, hogy Ön is a Rotondeba tart...

— Mit fél emiatt?

— Csak félek...

— Nem értem önt... Egyébként is hazamegyek és nem a Rotondeba. Ha éppen bizonyítékot akar, nézze...

Kifordítja az egyik zsebet, amelyből egy köteg forgács kandikál ki.

— Viszem haza begyújtani. Borzasztó hideg a manzardom. Most még csak gyufát veszek valahol. Milyen jó, hogy a kolléga urral találkoztam. És hálás szemekkel néz a barátomra.

— Mondja, ez csakugyan herceg? — kérdelem a kollégámat.

Közben Szergej bucsuzni kezdett.

— Becsületemre... Ön már megy, herceg? Mindkettőnkkel kezét fogott. Határozottan volt valami nagyvonalúság a mozdulatában.

— A legkomolyabban herceg — ismétli kollégám.

Bizony, az herceg volt. És odabent az a nyomottorru, az igazán Tolsztoj volt, Tolsztoj Nikolajevics Lévnek a fia. De ezek az emberek az élet útközéi közé kerültek, ami összelapította őket. Most azért ilyen csunyák és torzak. Nem tudom, meddig fognak élni, de annyi bizonyos, az idejük lejárt. Figuráknak még jók, a kedélyesebb lelküket meg is tudják kacagtatni. Én azonban, amikor láttam őket, nagyon elszomorodtam.

Ben Ami

— Szabadlábba helyezték a bécsi szadista-pör két vádlottját. Bécsből jelentik: A szenzációs Edit Kadinetz-féle szadista-pörben elrendelték a zárt tárgyalást. Az ügyészség báró Klumetzky Lipót, az „Österreichische Rundschau” kiadója és Konberg Herman, a Burgtheater volt színésze ellen eljettette a vádat és rendeletére mindkettőjüket szabadlábba helyezték.

יין כשר של פסח

Kóser husvétí erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Tűzoltóság nélkül Szatmár

Miért oszlatták fel az önkéntes tűzoltóságot. Hatmillió lejt rug a Guth-dugógyár kára. Tolvajnvázió az éjszakában

(Sátmar-Szatmár, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szatmárnak szomorú szenzációja van. Egyik legnagyobb gyárüzeme egy kétemeletes palotával együtt leégett. Évtizedek óta nem volt a városban ilyen nagyméretű tűz. A tüzet még idejében el lehetett volna oltani, ha a hatvan ezer lakosú város felszerelt, használható és gyakorlott tűzoltósággal rendelkezne, amint rendelkezett az utóbbi hónapokig, amikor egy hirtelen jött rendelettel felszámolták a város jószervezett, fegyelmezett önkéntes tűzoltóságát. A tüzeset részletei egyébként a következők: Szerdán délután három órakor az Atilla-utca téjében haladó emberek sötét füstgomolyagot láttak feltörni az Atilla-utcai Guth-féle parafadugógyár hátsó udvaráról.

Értesítették a ház lakóit és Guth Lajost, a gyár tulajdonosát, aki telefonon kért segítséget a tűzoltólaktanyától. Mire a rendelkezésre álló hét tűzoltó egy ócska primitív fecskendővel kikergett a tűz színhelyére, a hátsó épületszárnyból és a háromemeletes gyárraktár padlásáról magas tüzlángok csaptak fel.

A tűz gyorsan terjedt és átharapódzott az udvar első részén levő lakásokra is. A tűz továbbterjedését elősegítette, hogy a többemeletes raktárban elülékony dugók és feldolgozásra váró parafák voltak felhalmozva.

Csakhamar hatalmas tömeg gyűlt össze a lángban álló épület előtt, melyből nagy sietséggel igyekeztek a megrémült lakók butorait és értéktárgyaikat kimenteni. Az utcai fronton az üzlettulajdonosok ijedten kapkodták össze az árúkat. Este a tűz már olyan erővel lobogott, hogy gondolni se lehetett a gyár megmentésére. A tűzoltók minden igyekezete arra irányult, hogy a szomszédos házakat kivonják a tűzveszélyes zónából. Reggel a gyár helyén már csak csonka, kormos falak meredtek az ég felé.

Az éjszaka leple alatt tolvajok zavartalanul fosztogatták a lakásokat. Így például dr. Weisz Elek orvosnak elsőemeleti lakásából — melynek szobáiban az átízott gerendájú plafonok is leszakadtak értéktárgyakon, ruhaneműeken kívül orvosi műszereit is ellopták. Csütörtökön reggel kilenc lakó maradt hajléktalan. Mindez pedig azért, mert egy rendelet alapján felszámolták az önkéntes tűzoltóságot. A felszámolás oka állítólag politikai természetű. Az önkéntes tűzoltók legnagyobb része magyar volt. Ha a tűz szeles időben ütött volna ki, ma talán az egész város lángban állana. Hét tűzoltó, parancsnok, fecskendők nélkül mit is tehetett a hatalmas tüzzel szemben.

Az eddig megállapított kár meghaladja a hatmillió lejt, melyből biztosítás révén csak kis összeg térül meg. A hatóságok megindították a nyomozást, hogy ki az oka a tűznek, egyben mindent elkövetnek az éjszakai rablók kézrekerítésére is.

— **Muresan prefektus Bukarestbe.** Kolozs megye prefektusa, Muresan Septimiu a tegnapi este Bukarestbe utazott, hogy a belügyminiszterrel az ideai tisztviselői lakásépítéssel kapcsolatos költségről tárgyaljon, amelyből aránylagos rész illeti meg Kolozsvár városát is. A prefektus egyúttal több megyei állami iskola építési költségeinek jóváhagyása iránt is lépéseket tesz az illetékes minisztériumnál. A prefektus utjának eredményessége elé nagy érdeklődéssel tekint a város lakossága.

— **Megkezdik a személyazonossági igazolványok kiadását.** A bejelentőhivatal elkészült a lakosok utcaszerinti beosztásával és értesülésünk szerint március 5-én szerdán megkezdődik a fényképes személyazonossági igazolványok újbóli kiállítása. A rendőrségen kijelentették, hogy szerdán a Str. Bratianu (Király u.), Str. Baii (Fürdő u.), Str. Bucuresti (Apafi u.) és Str. Bucovina (Munkácsi u.) lakóinak kell jelentkezniük a személyazonossági igazolványokért. A következő napok utcabesztását fahagaszok után közlik a közönséggel.

Jugoszlávia hadüzenetre készül Bulgária ellen

Londonban új Balkán-háborút tartanak. A belgrádi féléhivatalos figyelmezteti a bulgár kormányt. Hivatalosan toborozzák a komitációs-oszlopokat

(Berlin, március 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lokalanzeiger“ londoni jelentése szerint Angliában riasztóknak tartják a Balkánról érkező legújabb híreket. A török kormányválság, a görög forrongások, az albániai zavargások, a bolgár komitácik betörése Jugoszláviába mind arra engednek következtetni, hogy Dél Európában újabb felfordulás veszedelme fenyeget. A londoni jelentések szerint ezek az események arra vallanak, hogy elsősorban Jugoszlávia hadüzenetre készül Bulgária ellen. A jugoszlávok állítólag

félmilliónyi csapatokat vontak össze a bolgár határon.

Nincsiacs jugoszláv külügyminiszternek a parlamentben tett kijelentése, hogy a jugoszláv-bolgár helyzet nagyon komoly, megerősítést nyer a félhivatalos „Samo Uprava“ által, amely mai vezércikkében azzal vádolja a bolgár hatóságokat, hogy

támogatják Alexandrow komitációs seregét,

amely a jugoszláv határ mentén táboroz. Ezek

— **Enyhül a kiütéses tifuszjárvány.** Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk kiütéses tifuszjárvány rohamos terjedéséről. A kolozsvári főorvosi hivatal szigorú óvintézkedést léptetett életbe a járvány továbbterjedésének megakadályozására. Az óvintézkedések sikerrel is jártak, mert a járványkórházban már csak hat beteget ápolnak, akik közül három vidékről hoztak be Kolozsvárra. Ezeknek a betegeknek az állapota is annyira javult, hogy minden veszélyen túl vannak és rövid időn belül a kórházat el is hagyhatják. A járvány főleg a vidéken dühöngött, de az egészségügyi rendszabályok életbeléptetésével továbbterjedését itt is megakadályozták. Az utóbbi napokban újabb tifuszos megbetegedés nem történt és így remélhető, hogy a járvány rövidesen teljesen megszűnik.

— **Geley professzor újabb előadása a Steinach-elméletéről.** Dr. Geley József egyetemi magántanár, akinek a megifjodás elméletéről tartott előadásai a tudományos és laikus körökben is méltó feltűnést keltettek, az általános érdeklődésre való tekintettel elhatározta, hogy előadását megismétli. Geley professzor újabb előadását, amelyet számos új képpel és új szempontok megvilágításával bővített, vasárnap, március 2-án este fél 8 órakor tartja meg az unitárius kollégium nagytermében. Az előadásra szóló jegyeket előre is meg lehet váltani az unitárius kollégium kapusánál.

— **Jugoszláv borkereskedők és borkereskedők kongresszusa.** Zágrábról jelentik: A zágrábi kereskedelmi és iparkamarában a napokban Jugoszlávia borkereskedőinek és borkereskedőinek kongresszusát tartották, melyen élénk vita indult meg a borkirásról. A kongresszus első szónoka ebben az ügyben a Bánát képviselője volt, aki a gyenge exportot, a rossz vagy teljesen hiányos propaganda következményeinek tulajdonította. Szlovénia képviselője beszédében kifejtette, hogy a borkrisis okai még a háború előtti időkre vezethetők vissza. Annak egyik fő oka borkorai gyenge minősége (8—9 percent), azután az előírások pincészet, ciszternák stb. hiányossága. A zágrábi képviselő beszédében hangsúlyozta, hogy nagy súlyt kell fektetni a propagandára, mivel az országban 174 hektár szőlőterület van, mely három és fél millió hektoliter bort termel, az ország fogyasztása pedig mindössze kétféle millió hektoliter, így tehát másfél millió hektoliter bort kell a külföldre exportálni. A külföldi kereskedelmi egyezmények megkötésénél mégis mellőzték a szakértőket és így természetesen következménye volt ennek a borkereskedelem katasztrófája. Védelmet kíván az olasz bork behozatalával szemben.

— **A lengyel valutahivatal botrányai.** Varsóból jelentik: A lapok újabb részleteket közölnek a valutaszpekuláció megakadályozására alakult hivatal botrányáról. A hivatal ügyiratait lefoglalták és nagy visszaélésekre jöttek rá. Müller titkárnál háromszázezer dollárt és egy hatalmas aktacsomagot találtak. Megállapították, hogy Müller — Wiszkovszki, a hivatal vezetőjének felhatalmazását felmutatva — Varsó különböző nagykereskedőinél idegen valuta után kutatott és azután magas kárpótlás ellenében hajlandó volt a lefoglalt összegeket visszaadni.

a csapatok körülbelül tízezer emberből állanak, ágyuk és gépfegyverek vannak. A lap visszatartja a római bolgár követség cáfolatát és ismételten hangoztatja, a jugoszláv kormányának kétségbevonhatatlan bizonyítékai vannak arról, hogy a bolgár hatóságok is toboroznak híveket és pénzt adnak Alexandrownak.

Az újság más adatokat is felsorol, amelyek szerint a Szófiában székelő macedon-bizottság erre a célra adományokat szed magánosoktól és testületektől, márpedig ennek a bizottságnak háborus szándékaihoz kétség sem fér. Ha a bolgár kormány továbbra is eltűri ezeket az üzemeket,

felelősségteljes helyzetbe kerül Jugoszláviával szemben.

A párisi bolgár követ cáfolatai sem győznek meg senkit. A lap figyelmezteti Bulgáriát, hogy ma még nem lehet ugyan előrelátni a fejleményeket, de bizonyos, hogy azok az államok, amelyekkel Jugoszlávia együtt ontotta véréit, segítségére lesznek abban is, hogy drágán megvásárolt békéjét biztosítani tudja.

— **Két évre ítélték egy francia kémet.** Berlinből jelentik: A hamburgi törvényszék ma tárgyalta Gustave Froideraux luzerni születésű svájci állampolgár kémkedési ügyét. Froideraux a franciák javára kémkedett és fontos katonai titkokat árult el, ezért két évi fogházra ítélték.

— **Akiknek nincsen senkijük.** Tegnap éjszaka a Nagyvárad felől érkező személyvonat két furcsa utast vetett a város forgatagába. Az egyik harmadosztályú kocsiiban két tizenhárom éves rongyos tinó érkezett Kolozsvárra, hogy itt az élet nehéz küzdelmeiből komoly munkával vegyék ki a részüket. A vasuti rendőrségnek feltűnt a fiatal gyerekek bátortalan viselkedése, ezért bevitték az őrszobába. Kihallgatása alkalmával a nagyobbik, Farkas György, aki már betöltötte a tizenhárom éveset, elmondta, hogy Nagyváradról jöttek ide, ahol mint újságíró-gyerekek akarják a kenyerüket megkeresni. A tizenhárom éves Farkas György elbeszélte még, hogy neki senkije nincs, aki Nagyváradhoz kötné. Az atyját nem ismerte, az anyja nevelte, aki mint szegény napszámos asszony kereste meg a mindennapi kenyeret. Ezelőtt két évvel az anyja egy katonába lett szerelmes, aki a szerelmét nem visszonzotta és efeletti bánatában az asszonyt a vonat elé vetette magát. Azóta a szegény árva gyerek saját erejéből próbálta magát fentartani és most Kolozsvárra jött, hátha itt jobbak a megélhetési viszonyok. A másik gyerek, Venczel Károly, aki még a tizenhárom éveset sem töltötte be, hasonlóan kivette a részét az élet nehéz küzdelmeiből. Venczel Károly a szüleit egyáltalán nem ismerte, mint lelenygyerek nevelkedett és az utóbbi időben újságírással kereste kenyerét. A két fiatal árvát, akik már annyi szenvedésen mentek keresztül, a rendőrség vette pártfogásába. Átadják az árvákat gondozó egyesületnek, ahol ki- tanítják őket valami mesterségre.

— **Jorga előadást tartott Párisban az ország konszolidációjáról.** Párisból jelentik: Jorga professzor tanácskozást folytatott több vezető politikussal, köztük Peret, Painlevé, Longuet, Briand, Barthou és Poincaréval is. A tudós professzor előadást tartott a francia Keleti-körben Románia gazdasági helyzetéről és az ipar és kereskedelem konszolidálásáról.

— **Fegyver a vasutiraktárban.** Két nappal ezelőtt a vasuti rendőrség a raktárakat vette vizsgálat alá. A kutatás eredménnyel járt, mert a tetőzet és a gerendázat között több katonai fegyvert és egy kézigránatot találtak. A lefoglalt fegyvereket beszállították a központi rendőrségre, a kézigránatot átadták a katonai hatóságoknak.

— **Elhalasztották a bombamerénylők tárgyalását.** Budapestről jelentik: A március negyedikére kitűzött tárgyalást a Reviczky-utcai francia követség ellen elkövetett bombamerénylet ügyében nem fogják megtartani. Az ügyészség ugyanis azt indítványozta, hogy Márfyék összes bombamerényletét ügyet egyesítsék.

— **Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bürkereskedésében.)**

KÖZGAZDASÁG

A hét közgazdasági krónikája

A hét legnagyobb és világgazdasági szempontból történeti jelentőségű mozzanata Oroszországnak Ausztria által de jure való elismertetése. A két ország között már eddig is erős gazdasági kapcsolat állott fenn. Oroszország másfél év óta igyekezett mezőgazdasági termékeit kicserélni a kis Ausztria nagy gépiparának termelvényeivel. A világnézeti és belpolitikai különbség, amely a két állam között fennáll, egyáltalán nem érintette ezt a kereskedelmi viszonyt, amelynek kifejtésében a nemszocialista pártok is közreműködtek. Az osztrák sajtó egyöntetűen helyesli a kormánynek a lépését, amin nem is kell csodálkozni, hiszen a fasiszta Olaszország moszkvai követe, Mansioni gróf most már arról tárgyal Csicserinrel, hol lehetne megszervezni és felállítani az olasz-orosz kereskedelmi kamarát. E kérdés tengelyébe kell behelyezni a kormány és az orosz megbízottak között leendő tárgyalásokat is, amelyeknek székhelye Bécs lesz. Románia mezőgazdasági és ipari tényezői a politikai kérdéseken túl szintén a békés megegyezés és a forgalom felvétele mellett vannak. Minthogy Románia és Oroszország között Odesszában már létrejött bizonyos kereskedelmi megegyezés, e megegyezések ratifikálása is soron van. Ha az ott jegyzőkönyvekben lefektetett egyezményeket Bécsben ratifikálják, minden valószínűség szerint rövidesen meg fog indulni a román-orosz árucseré is.

A szomszédországokban az export szabad-sága és fuvarkezdvények jegyében zajlott le ez a hét. A forgalom mindenfelé megélénkült, nálunk is eltűntek a legtöbb helyütt a hó és fagy által okozott forgalmi zavarokat és az export, amely az előző hónapokban megakadt, felélénkült. Lisztben és mezőgazdasági termékekben való fokozottabb kivitelünk következménye a lej javulása és az utolsó napok zürichi jegyzése szerint való stabilizálódása. Az ország közgazdasági tényezőinek az az igyekezete, hogy redukált fuvardíjtelek mellett juthasson ki az exportáru az országból és hogy az árucserét gátló vámok nehezekei alól minél több áru szabadittassék fel, a kormánytól is figyelmet kelt. A Legfőbb Vámbizottság és a Legfőbb Gazdasági Tanács — bucarestii híradások szerint — azon fáradoznak, hogy minden lehető eszközzel felfrissítsék az exportot és ezzel is hozzájáruljanak az ország kereskedelmi mérlegének aktivvátételéhez. Az eddigi export és talán az idegen devizák összevásárlása és a lej emelkedése között az összefü-

gés nyilvánvaló. A nyugati devizák hónapok óta e héten először lanyhultak el annyira, hogy a lej lassu tempóba, de szinte szilárd következetességgel, közeledik a világparitás felé.

A Palesztinából érkező gazdasági hírek biztatók. Ha ma még nincs is az országnak az a felvételképessége, amire az ésszerűség érdekében nagy szükség lenne, de az ut épül és ha a jó móduak a galutban telítve lennének azzal az ambícióval, hogy Palesztinából a zsidók elhelyezkedésének országa legyen, akkor az újjáépítésnek ott gyorsabb tempójának, kimélyültebbnek és alaposabbnak kellene lennie. Ismertettük a napokban azokat az iparágakat, amelyek nem is horribilis befektetés mellett a tőkésnek jó jövedelmet, a dolgozóknak pedig szerény, nyugodt megélhetést tudnának biztosítani. Kisebb üzemeket, mint a szőnyegkészítést, a mézkezelést, a gyümölcskonzervgyártást, a hal-konzervgyártást, a zsákkészítést, a timárüzemet gyümölcsözőkké lehetne tenni gyorsan, aránylag kevés kockázattal.

A francia frank iránt való érdeklődés még mindig nem hanyatlott. Mindenesetre jellemző, hogy azok, akik kintjártak Párisban és a dolgokat közvetlen közelről látták, nincsenek annyira pesszimistikusan befolyásolva mint azok, akik a tőzsdei árfolyamok szerint látják a dolgokat. Jellemző erre Ziska Ferenc dr.-nak, a prágai mintavásár egyik igazgatójának nyilatkozata. Szerint a frank romlásának oka az a bankjegyinfláció, amely a háboru eleje óta alig tartott szünetet. Ennek következtében az árak már amugy is megháromszorozódtak és bizonyos cikkekben még inkább megrágtak. Azonban a hirtelen esést leginkább a pánik okozta, mindenki igyekezett szabadulni a frankkészleteitől. A gyáripár Franciaországban elég jól van foglalkoztatva és ha a frank zuhanásában rövidesen nem áll be változás, akkor a francia ipar is meg fogja tenni azt, amit hasonló körülmények között más országok ipara is megtett: sztrajkrozza ez elváltat rendeléseket és csakis a napiáron fog szállítani.

A mai valutapiac

Gyöngye forgalom mellett ma az árak így alakultak: osztrák korona 370—372, magyar korona 360—380, cseh korona 550—553, francia frank 7.95—8.00, svájci frank 82.15—82.20, dollár 191.5—192, font sterling 820—830, olasz lira 8.28—8.30, dinár 2.30—2.35.

Valutapiac március 1-én:

Bukarest. Devizák: Páris 808, Berlin —, London 826, Newyork 192, Róma 826, Zürich 83.20, Bécs 27, Prága 545, Budapest 35, Varsó 16.

Bukarest. Valuták: Napoleon 720, márika —, leva 130, török lira 95, font sterling 805, francia frank 805, svájci frank 83.00, olasz lira 800, drachma 290, dinár 225, dollár 190, lengyel márika 20, osztr. korona 27, magyar korona 30, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 128—129, Amsterdam 215—215³/₈, Newyork 577.5—577.5, London 2483—2484, Páris 23.95—24.07.5, Milano 2485—2483.75, Prága 1673—1675, Budapest 120—120, Belgrád 721—730, Bukarest 305—305, Varsó—, Bécs 81.50—81.45.

Olaszországban is jegyzik az osztrák kölcsönt. Rómából jelentik: A hivatalos lap királyi rendeletet közöl, amely megengedi, hogy a nemzetközi osztrák kölcsönt valamennyi olasz tőzsdén jegyezzék.

Miért szilárd a csehszlovák korona? Prágából jelentik: A csehszlovák korona stabilitásának okairól beavatott helyről a következő felvilágosítást adták: A külföldön levő csehszlovák korona-mennyiség semmiesetre nem tesz ki többet, mint legfeljebb 600 millió koronát. Ez az összeg sokkal kisebb, semhogy a csehszlovák koronát külföldi tőzsdéken kontremínálni lehessen, annál is inkább, mert a cseh bankhivatal — külföldi valutái és devizái segítségével — minden pillanatban képes ezt az összeget bevonni.

Akié a föld azé az ország, segítsétek ebben a Keren Kajemetet. 3

Fogcrém
KALODONT
Világhírű

Egész világ bámulja ezt a 6 éves csodagyermeket, ki fűszerepet játszik egész sereg hatalmas filmben

Jackie Coogan * Jackie Coogan

Egyik legjobb és könnyekig megható alakítása:

Páratlanul
osodás
műélvezet
mindenkinek

My boy (Fiacskám)

Páratlanul
osodás
műélvezet
mindenkinek

Szerda, márc. 5-től kezdődőleg az Uránia-Mozgóban

ש
ה
פ
ד
ה

NAGYBANI ELADÁS **יש בשך** NAGYBANI ELADÁS

ש
ה
פ
ד
ה

Guttman és Fisch

Cluj, cal. Reg. Ferdinand 67

★
Husvétí édes vörösbor
Ujdonság! **Husvétí pezsgő** Ujdonság!

HÁROM SZÁZALÉK A KOLOZSVARI RABBIKÉPZŐ INTERNÁTUS JAVÁRA

A farsangi szezon
legszebb anyárai a legnagyobb választékban!

- ARANY, EZÜSTKELMÉK
- CREPE PLISSÉ
- COTTE D' AZUR
- CREPE D' CHIN
- SCHARMANT
- MOARE
- BROCAT
- MATLASSE
- TAFFETT
- VELEUR-CHIFFON
- minden színben

Grünwald & Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii 12.
Telefon 961

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17
Villanyerőre berendezett

bádógáru üzeme

Nagy raktár hitelesített űrméretekből és háztartási felszerelésekből

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Vasárnap: Faust.
Hétfő: Tosca.
Szerda: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap d. e. fél 11 órakor: John Gabriel Borkmann.
Az irodalmi munkás-cykli 3-ik előadása.
Vasárnap d. u. 3-kor: A Dalovai nábob lánya.
Vasárnap este 8 órakor: Kis kadét. A. bérlet.
Hétfő: John Gabriel Borkmann. Première-bérlet.
Kedd: Pompadour. Bérletszűnetben.
Szerda: Diadalmas asszony. Bérletszűnetben.
Csütörtök: Hoffmann meséi. Première-bérlet.
Péntek: Pompadour. Bérletszűnetben.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, március 2.

Select-Mozgó: Figyelem! *Atlantide*. Exotikus történet 2 részben és 12 felvonásban. Főszerepben Stacia Napierkowszka, a párisi opera primaballerinája.
Hétfő, március 3. *Atlas I. rész.*

Uránia-Mozgó: *Erzsébet osztrák császárnő*
Szenzációs film a volt dinasztia életéből. Főszerepben Larich grófnő, a császárnő unokahuga.
Hétfő, március 3. *Bijou.*

Apollo-Mozgó: „Dolár és frakk világában” II. rész. Szenzációs amerikai kalanddráma 2 részben és 17 felvonásban. Főszerepben Cally Sambatini és Emilio Ghione.
Hétfő, március 3. *Sámson gyermekei.*

NARANCS

félládás, pirosbélű

Citrom Szilva

300 hochprima prima, 100 kg. zsákban

Mazsola, mandula, mogyoró, füge, datolya, sardínia, szőlő, cukor stb. — Szállít nagyobb mennyiségben

Léb Fivérek Cluj
Telefon 471

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző

garantált fajtisza kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék írjegyzéket kérni!

Kappel Anzeige Sibiu

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon Interurban 2-13 ★ Sürgönc: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászatl arany és forrasztó ★ Arany, ezüst és platínabeváltás

Kienze és Schwarzwaldt órákban, valamint kinaezdt tárgyakban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítóknak!

RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓ GÉPEK:

45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil, 3/8 Ganz hengerek, 13.5 m² fűtőfelületű 6 atmf. állókazán, 3 HP benzinnmotor, kétoldalt szitáló Radia-szíták, felvonók, magzuzó henger.

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

AMERIKÁBAN IS RITKA

az olyan nagyszabású és ragyogótisza üzem, mint az „Uhu” pótkávégyár, ahol a nemesített cikóriagyökereket dolgozzák fel, minden kézimunka nélkül; a háromcsillagos „Uhu” cikóriakávévá.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek R.-T.

A
BANCA CHRISOVELONI
Ghidigeni gyáralból naponként
kittűnő

Élesztő

érkezik.
Igen előnyös napi árban beszerezhető minden üzletben.
Cluj-i lerakat: Emeric Falk ügynöksége
(v. Zápolya-u. 6.)

APRÓHIRDETÉSEK

Gépajourózás fehérneműbe is gyorsan és szépen készül a „Mühimző Szalonban, Unió-u. 15. 6818

Keresek két tanulófiút és egy fiatal szabósegédet raktári munkára. Herskovits Lajos Sibiu Jungerwaldstrasse 3. 6795

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Legszebb purimi aján-dék a héber képeskönyv, pontozott szöveggel, ára [45 lej] Uj Kelet könyv-osztálya.

Ügyes borkereskedőse-géd, ki a bocskorvágásban és a román nyelvben tökéletesen jártas, felvétetik Dávid Hermann cluj-i börtüzetébe. Szombaton zárva. 6881

Kittűnő Ehrbar-zongora 2'30 m. hosszú, egyesü-leteknek, iskoláknak rend-kívül megfelelő és egy elsőrendű pianino eladó. Megtekinthető Triska zongorarakárában Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419.

SIMPLON

Târgu-Mureş, Post 94

Erstes
Heiratsvermittlungs
Institut des Landes

Streng Discretion!

Man wende sich an dieses Institut, u. man wird sicher rasch mit einer guten Heiratspartie beglückt. Verlangen Sie von unserem Institut einen Personalsbogen. 6784

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kását egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhoz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17-03

Olcson kiárusítjuk rak-táron levő perzsa és gyári szőnyegeket, ebédő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

PARFUMS · POU DRES · LOTIONS

LT-PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

Perzsafonal mindeu színben, felvető és leverő, kapható Bretán Miklósnénál, Bolyai-u. 3, földsz. balra

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhoz, villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban! Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnökknél Cluj-Kolozsvár,
Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

Lera-
kat:

Rados & Co. festékna & kereskedése Cluj

Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt Telefon 6J2

Szavatoljuk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlóakkal 2 négyzetmé-
terrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Három évi praksissal rendelkező, könyvelésben, gyors- és gépirásban jártas banktisztviselő állást keres. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jel-
gére a kiadóba kér.

Palesztinaterkép [40/32 cm.] ára 16 lej. Uj Kelet könyvostálya.

Magyar Lexikon (tizenhat kötet), magyarnyelvű szépirodalmi munkák, használt férfiruhák, felöltő, cipők, egy forgatható zongoraszék és egyéb apróságok olcson eladók. Strada Romei (Eperjes-u.) 12. — Mindeunap d. u. 2-4 között.

Uránia áruház

tavaszi árjegyzéke:

Jó minőségű férfi ruha . . . . . Lei 1700.—
Egész finom kamgarn férfi ruha „ 2400.—

Méret után kitűnően elkészítve:

Scheviot férfi ruha . . . . . Lei 2600.—
Kamgarn férfi ruha . . . . . „ 2900.—
Egész finom sötétkék, vagy co-
vercot férfi ruha . . . . . „ 3900.—
Tavaszi felöltők double . . . . . „ 1860.—
Egész finom minőségű felöltők „ 2250.—
Méret után a legjobb kelméből „ 2800.—

Női tavaszi kabátok:

Tükör posztóból . . . . . Lei 2100.—
Covercot kelméből . . . . . „ 2600.—
Bécsi modellek . . . . . „ 3150.—

Vállalunk méret után is divatlap szerint felelősség mellett hozott kelméből.

Férfi és női szövetek nagy választékban olcson kaphatók az

Uránia Áruházban

Regele Ferdinand 34.
(v. Ferencz József-ut)

Uránia mozival szemben